

Verslag

Onderwerp: Omgevingswerkgroep Well

Plaats/datum bespreking: Well, 18-04-2017

Voorzitter: Astrid Stokman en Sjoerd Haitsma

1. Inleiding

Astrid Stokman, omgevingsmanager Waterschap Limburg, opent oom 19:00 uur de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Naast Astrid zijn aanwezig: Wout de Fijter (technisch manager vanuit WL), Jaap Spaans en Sjoerd Haitsma (beiden omgevingsmanagers vanuit het Ingenieursbureau dat door het waterschap is ingehuurd voor de dijkversterking- en verlegging).

Bij het voorstellen geven drie bewoners aan dat zij de Belangengroep Grotestraat vertegenwoordigen en geven drie bewoners aan dat zij de Belangengroep Groene Rivier vertegenwoordigen.

2. Terugblik

Waterschap Limburg is in het voorjaar van 2016 gestart met de aanpak van de dijken van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het gaat om 15 dijktrajecten in 6 gemeenten in Noord en Midden Limburg. De dijkversterkings- en dijkverleggingsprojecten uit het HWBP verlopen in drie fasen: de verkenning, planuitwerking en realisatie. Het programma bevindt zich nu in de verkenningsfase waarbij ruimte is voor expertise en input vanuit de omgeving. Dat gebeurt op verschillende manieren: omgevingswerkgroepen, ontwerpateliers en informatiebijeenkomsten. In een omgevingswerkgroep worden per dijktraject 10-30 deelnemers meegenomen in het proces, de voortgang, de dilemma's en keuzes van het betreffende dijktraject. In een ontwerpatelier staat de techniek meer centraal en praten 5-10 direct belanghebbenden mee over oplossingsrichtingen en specifieke ontwerpvragestukken van een deel van het dijktraject, bijvoorbeeld de inpassing van de dijk in een straat. Tijdens de informatiebijeenkomsten wordt de informatie uit de omgevingswerkgroep en ontwerpateliers breed gedeeld met alle belangstellenden.

De komende maanden ligt de focus op het gezamenlijk uitwerken van een aantal vraagstukken en ontwerpen. Op zo'n manier dat het stuurgroep een besluit kan nemen over het voorkeursalternatief. De stuurgroep brengt advies uit aan Waterschap Limburg. Het waterschap is bevoegd gezag en

neemt het formele besluit, in de vorm van een projectplan Waterwet. Daarnaast moet de provincie een goedkeuringsbesluit nemen en moet de gemeente haar bestemmingsplan wijzigen en vergunningen verlenen.

3. Omgevingswerkgroep

Astrid vertelt dat de omgevingswerkgroep een overlegkader is waarin de omgeving en het waterschap (en andere partijen) elkaar ontmoeten en constructief samenwerken t.a.v. dit project. De omgevingswerkgroep heeft een klankbordfunctie en is vooral informerend en meningsvormend van karakter.

Op de vraag of alle belangen vertegenwoordigd zijn, geven diverse aanwezigen aan dat ze Rijkswaterstaat (RWS) missen. Astrid licht toe dat RWS wel is uitgenodigd voor de omgevingswerkgroepen, maar momenteel niet de capaciteit heeft om bij de omgevingswerkgroepen voor alle dijktrajecten aanwezig te zijn. Dit is zeker een aandachtspunt.

De gemeente stelt voor om ook de woningbouwvereniging Destion uit te nodigen voor de volgende omgevingswerkgroep. Hij zal de contactgegevens doorgeven aan Astrid en Sjoerd.

4. Uitleg proces tot VKA

Astrid licht het proces toe om te komen tot een voorkeursalternatief. Op dit moment zijn er verschillende oplossingsrichtingen vastgesteld door de stuurgroep, welke nader onderzocht worden en tegen elkaar worden afgewogen. Naar aanleiding daarvan worden de volgende vragen gesteld en antwoorden gegeven.

Wie worden er uitgenodigd voor de ontwerpateliers?

De ontwerpateliers richten zich op een specifiek deelgebied. Voor deze ateliers worden mensen en organisaties uitgenodigd die een belang hebben in dat gebied (bijv. bewoners). Het is van belang dat er een gemeleerd gezelschap aanwezig is dat representatief is voor het gebied waar de ontwerpogave speelt maar ook dat de groep klein genoeg is om echt samen creatief aan het werk te gaan. Daarom is er slechts plek voor ca. vijf á zes bewoners. Het waterschap zal zich nog buigen over wie precies wordt uitgenodigd voor deze ateliers en benut ook graag de omgevingswerkgroep om daarover te sparren.

Hoe komen de nieuwe hoogteberekeningen tot stand?

Eind vorig jaar waren de hoogtes berekend uitgaande van circa vijf punten over het gehele dijktraject. Dat gaf een bandbreedte van ongeveer één meter. Inmiddels hebben we hydraulische invoergegevens gekregen waarin de laatste rivierverruimende maatregelen zijn toegevoegd (o.a. de Groene Rivier). Die gegevens gebruiken we om nieuwe, meer gedetailleerde hoogteberekeningen uit te voeren. Dit gebeurt op locaties om de 100 meter, waardoor de bandbreedte kleiner wordt. De verwachting is dat die berekeningen met een paar maanden gereed zijn. Op de volgende omgevingswerkgroep hopen we deze hoogtes te kunnen presenteren, met profielen/doorsnedes om de effecten inzichtelijk te maken.

Wie neemt de beslissingen en wie zitten er in de Stuurgroep?

De overheden hebben gezamenlijk afgesproken dat ze in de Stuurgroep Noordelijke Maasvallei het voorkeursalternatief, dus de oplossing op hoofdlijnen, kiezen. Het formele juridische besluit wordt pas veel later (2018-2019) genomen, door het bestuur van het Waterschap in de vorm van het projectplan Waterwet.

In de Stuurgroep nemen deel: de zes wethouders waaronder die van de gemeente Bergen, een gedeputeerde van de provincie Limburg, de dijkgraaf en een bestuurder van Waterschap Limburg, de hoofdingenieur-directeur van RWS Zuid Nederland, een directeur van het Hoogwaterbeschermingsprogramma en een directeur van het Ministerie van I&M.

5. Toelichting nieuwe normering

Wout de Fijter geeft een presentatie over de nieuwe normering. Naar aanleiding van vragen komen de volgende zaken ter sprake.

Betrouwbaarheid sluiting

Bij het bepalen van de betrouwbaarheid dat de waterkering op tijd en goed gesloten is, spelen heel veel factoren een rol (bijv. bereikbaarheid locatie van materiaalopslag, verkeersopstoppingen, beschikbaarheid van personeel). Al deze factoren samen bepalen de berekening van deze faalkans. De aanwezigen geven aan dat het saamhorigheidsgevoel in Well groot is en dat in geval van hoog water veel mensen kunnen helpen om de kering gesloten te krijgen. Vanuit de wettelijke zorgplicht van het waterschap mogen we daar echter niet op voorhand van uitgaan: het waterschap moet het in eerste instantie zelf kunnen.

Beschikbaar budget

Er wordt gevraagd of de lagere veiligheidsnorm ook betekent dat er voor Limburg minder budget beschikbaar is. Dit is niet het geval. Het is zo dat er hier waarschijnlijk veel maatwerk nodig is, waardoor de kosten hoger uitvallen dan het geval zou zijn bij een reguliere groene kering.

Rivierverruiming

Vraag: Zijn er nog meer mogelijkheden voor rivierverruiming, aanvullend op wat er nu al gebeurt?
Antwoord: In het kader van het Deltaprogramma Maas wordt dit onderzocht. Hier moet op korte termijn uitsluitsel over komen. De maatregel nemen we pas mee als we overeenstemming hebben binnen de regio dat de maatregel gaat plaatsvinden. Sowieso zijn rivierverruiming en dijkversterking naast elkaar nodig. Het huidige hoogtetekort van de dijken kan niet of slechts voor een zeer beperkt deel door rivierverruiming worden opgelost.

Vraag: Worden rivierverruimende maatregelen ook onderhouden? In het verleden was dit niet altijd het geval, er groeien op veel plekken struiken, hoe zit dat? Antwoord: Voor de rivierverruiming die nu op stapel staan, wordt ook een budget opgenomen voor beheer en onderhoud. Rijkswaterstaat is daarvoor verantwoordelijk.

Groene rivier

Vraag: wordt de grond in de groene rivier aangekocht door het waterschap? Antwoord: waarschijnlijk niet. Er wordt een overstromingsfrequentie vastgesteld en aan de hand daarvan wordt gekeken of de landbouwfunctie kan worden gehandhaafd.

Er wordt de wens uitgesproken om het landschap bij de groene rivier in te richten zoals bij de Heukelomse Beek. Astrid geeft aan dat als er een andere functie wenselijk is, het goed is om met elkaar te bespreken hoe we er iets van kunnen maken dat de gebiedskwaliteiten versterkt. Daar is dan misschien wel extra financiering voor nodig. De gemeente geeft als aandachtspunt mee dat de grond waar de groene rivier geprojecteerd is, in de huidige situatie een inkomstenbron vormt voor bepaalde mensen.

Systeemmaatregelen

Vraag: zijn de ontwerpen voor de systeemmaatregelen niet openbaar te maken? Op basis daarvan zijn toch berekeningen gemaakt? Antwoord: dit zijn ontwerpen op grof detailniveau. Die zouden openbaar moeten zijn. WL zal doorgeven waar deze te vinden zijn (actie Astrid).

Plaatsing peilbuizen

Aanwezigen geven aan dat niet iedereen geïnformeerd is over de plaatsing van peilbuizen. Het waterschap biedt daarvoor zijn excuses aan, dit had niet mogen gebeuren. Bij plaatsing van peilbuizen op particuliere grond, zouden de eigenaren schriftelijk geïnformeerd moeten zijn. Helaas gaat dit een enkele keer niet goed.

6. Toelichting oplossingsrichtingen dijktraject

Het is inmiddels 21:00 uur, de geplande eindtijd van de vergadering. Alle aanwezigen zijn er vóór om desondanks door te gaan. Astrid licht de aandachtspunten in het ontwerpproces toe voor het dijktraject Well. Naar aanleiding daarvan komen de volgende zaken ter sprake.

Ontbrekende aandachtspunten en oplossingsrichtingen

In de presentatie staat als aandachtspunt 'waterkering in achtertuinen'. Als aanvulling hierop wordt als aandachtspunt meegegeven dat er ook plekken zijn waar de waterkering niet door de tuinen loopt, maar die wel complex zijn. Bijvoorbeeld langs de begraafplaats.

Ook wordt meegegeven dat ten noorden van de Kamp nog circa tien woningen liggen die nu onbeschermd zijn: de Vossenheuvel. Daar moet ook een afweging komen over het al dan niet doortrekken van de kering om deze woningen heen.

Astrid geeft aan dat we voor de zuidelijke dijk van de Groene Rivier nog twee oplossingsrichtingen onderzoeken die niet op deze kaart staan:

- Kasteel Well buitendijks, omdat het van oorsprong een waterburcht was. Dit levert naar verwachting hydraulisch niet veel op en is wel veel duurder;.
- Twee losse dijkkringen (een om de oude kern van Well en een om Elsteren), zodat de Wellse Molenbeek er tussendoor richting de Maas kan stromen.

Wellse Molenbeek

Het uitstroompunt van de beek is een aandachtspunt. Vanuit veiligheidsoogpunt heeft een kruising

met de dijk niet de voorkeur. Vanuit ecologie heeft een ligging waarbij de beek uitmondt in de Band/Baend de voorkeur.

Beweegbare kering door Grotestraat

Geen van de aanwezigen ziet een beweegbare kering in de Grotestraat als reële oplossing. Men verzoekt daarom om die oplossing te laten vervallen. Een beweegbare kering langs de Maas vinden de aanwezigen wel een interessante optie.

Maaspark Well

De suggestie wordt meegegeven om het Maaspark nog wat verder door te trekken richting Well. Dit levert meer waterberging op en er kunnen meer grondstoffen worden gewonnen. Het is wel de vraag of de grondeigenaar hiertoe bereid is.

Brug Leukermeer

Eerder is al de suggestie gegeven om de brug voor het Leukermeer afsluitbaar te maken, zodat het hoogwater niet het meer in kan stromen. Wout geeft aan dat dit is onderzocht, maar dat het water alsnog via de achterkant het meer in kan stromen. Daarnaast is het een vrij kostbare ingreep.

7. Afsluiting, evaluatie en rondvraag

Astrid vraagt welke verbeterpunten de aanwezigen zien voor de volgende omgevingswerkgroep. De volgende punten worden genoemd:

- We gaan vaak terug in de tijd, er worden discussies gevoerd die in eerdere sessies ook zijn gevoerd. Daaraan gekoppeld wordt door een aanwezige de wens uitgesproken om niet meer met dergelijke groepen te werken, maar in kleiner comité (bijvoorbeeld alleen de ontwerpateliers). Plenaire terugkoppeling kan dan via informatieavonden. Tegelijkertijd vinden andere aanwezigen de omgevingswerkgroepen juist wel een waardevol contactmoment. En de frequentie (4x per jaar) vormt geen grote belasting. Deze groep is goed omdat je dan vanuit de andere aanwezigen ook andere geluiden hoort.
- Een aantal aanwezigen geeft aan de rest mee om vragen voor het laatst te bewaren en mensen die een presentatie houden eerst hun verhaal te laten houden.
- Een aanwezige vraagt of er een kader is waarbinnen de afweging wordt gemaakt. Het lijkt allemaal nog niet erg ingekaderd. Sjoerd antwoordt dat het past bij een verkenning om een brede zoektocht in te zetten en dat het gaandeweg stapsgewijs wordt afgebakend. Echter juridische documenten zoals het projectplan Waterwet worden pas in de volgende fase (planfase) opgesteld.
- Verzoek: loop een rondje met enkele bewoners door het gebied, omdat de omgeving beter te leren kennen. Nodig daarvoor ook de gemeente uit. Een suggestie is om dit te doen voorafgaand aan een ontwerpatelier.
- Aanwezigen uit Elsteren verzoeken om benaderd te worden voor overleggen over zowel de regulier dijkversterking als ook bij de groene rivier.
- Een groot zorgpunt van de aanwezigen is de afwezigheid van RWS.

Astrid en Sjoerd danken alle aanwezigen voor hun tijd en sluiten om 22:00 uur de bijeenkomst af.

ACTIELIJST

Nr. Actie -> Wie -> Wanneer

17-0101. Laten weten waar eerdere rapporten over dijkverlegging/ groene rivier te vinden zijn -> Astrid Stokman (WL) -> Juli 2017

17-0102. Inplannen ontwerpafdelingen met voorafgaand veldbezoek -> Sjoerd Haitsma (WL) -> Juni 2017

1701-03. Doorgeven klacht over plaatsen peilbuizen zonder voorafgaande mededeling/ toestemming aan IBM -> Astrid Stokman (WL) -> Mei 2017

1701-04. Doorgeven aan projectteam van naam en contactgegevens woningbouwvereniging Destion -> gemeente -> Mei 2017

1701-05. Ontbrekende aandachtspunten (Vossenheuvel, doortrekken Maaspark, doorlatend maken inlaat groene rivier) alsmede laten afvallen van beweegbare kering in Grotestraat verwerken in planvorming -> Sjoerd Haitsma (WL) -> Mei 2017

17-0106. Inplannen 2e bijeenkomst omgevingswerkgroep; opsturen presentatie en verslag van vanavond -> Sjoerd Haitsma (WL) -> Mei 2017